

กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการกระทำละเมิด เครื่องหมายทางการค้า

Legal to Prevent and Suppress on Trademarks Violation Acts.

Received: February 16,2020

Revised: April 17,2020

Accepted: April 30,2020

พีรพล สิมมา¹ , จุฑารัตน์ กันทอง²

Peerapol Simma , Jutharat Kantong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำละเมิดเครื่องหมายทางการค้า โดยพิจารณาจาก (1) ปัญหาการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า (2) ปัญหาความรับผิดจากการละเมิดการใช้เครื่องหมายการค้า (3) ปัญหาการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป (4) ปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหาย (5) ปัญหาการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดละเมิดเครื่องหมายการค้า

ผลการวิจัยพบว่า (1) การพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 8 (10) มิได้ให้คำจำกัดความหรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเครื่องหมายการค้า (2) ปัญหาความรับผิดจากการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป กฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยตรงว่า การกระทำใดบ้างที่เป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้า (3) ปัญหาการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ผู้มีอำนาจในการฟ้องคดีเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดและต้องจดทะเบียนเสียก่อน (4) ปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหาย กฎหมายมิได้บัญญัติถึง การเยียวยาความเสียหายที่แท้จริงไว้โดยตรง (5) ปัญหาการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาจึงเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 กรณีความเสียหายจากการล่วงละเมิดต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปจะต้องเป็นผู้พิสูจน์ให้ได้ว่าการใช้เครื่องหมายการค้าของผู้กระทำละเมิดนั้น ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไร และกรณีความเสียหายจากการโฆษณาอันเป็นเท็จต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า การแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือหลอกลวงเกี่ยวกับสินค้าของตนหรือของบุคคลอื่น มีการหลอกลวงที่แท้จริงหรืออย่างน้อยมีแนวโน้มที่จะหลอกลวง และอาจมีการตัดสินใจในการซื้อสินค้านั้น

คำสำคัญ: กฎหมายการป้องกันและปราบปราม , การละเมิดเครื่องหมายทางการค้า , มาตรการทางกฎหมาย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
088-5426399

E-mail : johnny53450303@hotmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Abstract

The objectives of this research was to study legal measures to prevent and suppress Acts violate trade marks by considering (1) proof problems of reputation of trademarks problems) (2) problems of liability from trademark infringement (3) proof problems of damage occurring with general well-known trademarks (4) problems relating to remedies damage (5) problems of prevention and suppression of trademark infringement offenders.

The research result revealed that (1) proof of reputations of well-known trademarks under the Trademark Act B.E 2534(1991), Section 8 (10) not provide any definition or standard to consider trademark (2) problems of liability from trademark infringement that was well-known in general, the law did not directly stipulate that what are the actions that were a trademark violation. (3) proof problems of damage occurring with general well-known trademarks that was well-known in general, the person who had the power to claim for infringement and Previous registers (4) problems relating to remedies damage, the law did not act to direct remedies for real damage.(5)problems of prevention and suppression of offenders who responsible for the lack of knowledge of intellectual property legal expertise. Therefore suggesting an amendment trademark Act B.E 2534 (1991) in case of fraud damage, must prove that the owner of a well-known trademark generally had to prove that trademark using of the offender causing some damage and in the case of false damage from advertising, must prove that the display of false or deceptive statements about their products or other people's ,there was a real scam or at least more likely to be a scam and may had a decision to purchase that product.

Keyword; Preventing and suppression laws , Trademarks Violation. , Legal Measures

บทนำ

ปัจจุบันผู้ประกอบการค้า ได้ใช้เครื่องหมายการค้าเป็นเครื่องหมายนำทางการค้าทั้งภายในประเทศและการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เจ้าของเครื่องหมายการค้า จึงมีความจำเป็นต้องจดทะเบียนขอรับความคุ้มครองสิทธิในประเทศต่าง ๆ ก่อนส่งสินค้าไปจำหน่ายเพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดเครื่องหมายการค้า และมีให้ผู้ใดนำเครื่องหมายการค้าของตนไปจดทะเบียนในต่างประเทศ โดยมีได้เป็นเจ้าของ กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้มีนโยบายการส่งเสริมการให้บริการขอรับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศด้วยความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ด้วยการศึกษานโยบายการเข้ามาเป็นภาคีพิธีสารกรุงมาดริด (Madrid Protocol) หากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีพิธีสารกรุงมาดริด ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกของไทยก็จะได้รับประโยชน์ที่จะสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เพื่อขอรับความคุ้มครองในประเทศต่าง ๆ ได้หลายประเทศในคราวเดียวกัน โดยยื่นคำขอจดทะเบียนเพียงคำขอเดียวใช้เพียงภาษาเดียว และเสียค่าธรรมเนียมเพียงครั้งเดียว ซึ่งก็จะทำให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการยื่นคำขอจดทะเบียนและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 มี 4 ประเภทได้แก่ (1) เครื่องหมายการค้า (Trade Mark) คือ เครื่องหมายที่ใช้เป็นที่หมายเกี่ยวข้องกับสินค้าเพื่อแสดงว่า สินค้าที่ใช้เครื่องหมายนั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น เช่น บรีส มาม่า กระทิงแดง (2) เครื่องหมายบริการ (Service Mark) คือ เครื่องหมายที่ใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับบริการเพื่อแสดงว่า บริการที่ใช้เครื่องหมายนั้นแตกต่างกับบริการที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น เช่น เครื่องหมายของสายการบิน ธนาคาร, โรงแรม (3) เครื่องหมายรับรอง (Certification Mark) คือ เครื่องหมายที่เจ้าของเครื่องหมายรับรองใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการของบุคคลอื่น เพื่อเป็นการรับรองคุณภาพของสินค้าหรือบริการนั้น เช่น เซลล์ชวนชิม แม่ช้อยนางรำ ฮาลาล (Halal) และเครื่องหมายการค้าแรง ประเภทที่ (4) เครื่องหมายร่วม (Collective Mark) คือ เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่ใช้โดย บริษัทหรือวิสาหกิจในกลุ่มเดียวกัน หรือโดยสมาชิกของสมาคมกลุ่มบุคคล หรือองค์กรอื่นใดของรัฐหรือเอกชน เช่น ตราช้างของ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด เป็นต้น

การกระทำที่ถือเป็นการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า ได้แก่ มีการใช้เครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น การใช้เครื่องหมายการค้าที่อาจถือเป็นการละเมิดสิทธินั้น อาจอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือ มีการจัดให้มีเครื่องหมายการค้าขึ้นเองหรือใช้กับสินค้า เช่น ผู้ละเมิดได้กระทำทำการว่าจ้างผู้อื่นทำเครื่องหมายการค้าแล้วนำมาใช้กับสินค้า หรือ มีการนำเข้าสู่สินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ซึ่งได้จดทะเบียนไว้ในประเทศไทยแล้วนำมาเข้ามาจำหน่ายโดยมิได้รับความยินยอม แม้จะไม่ได้ทำเครื่องหมายการค้าขึ้นเองก็ตาม ก็ถือเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นกับสินค้าของผู้อื่นด้วย ซึ่งการใช้เครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ที่จะถือเป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 44 นั้น จะต้องเป็นการใช้กับสินค้าประเภทเดียวกัน กับที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าขึ้นได้จดทะเบียนไว้ หรืออาจเป็นสินค้าต่างประเภทกับ ที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าได้จดทะเบียนไว้ถ้าหากว่าการใช้นั้น อาจทำให้เกิดความสับสนเข้าใจหลงผิดในแหล่งที่มาของสินค้า ซึ่งจัดเป็นการหลวงขายตาม มาตรา 46 วรรคสอง (เข้มชัย ชุตินวงศ์, 2531, น. 174)

บทกำหนดโทษกรณี ละเมิดเครื่องหมายการค้าของไทย มีปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 44 “ภายใต้บังคับมาตรา 27 และมาตรา 68 เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า แล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า เป็นผู้มิสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้น สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ” และบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการปลอมการแปลงเครื่องหมายการค้า มาตรา 108 “บุคคลใดปลอมเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้ว ในราชอาณาจักรต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และบทลงโทษในการเลียนแบบเครื่องหมายการค้า มาตรา 109 “บุคคลใดเลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่น ที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือ เครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ ปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ถ้านิติบุคคลกระทำความผิด ผู้ที่รับผิดชอบนิติบุคคลจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วย ตาม มาตรา 114 “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น”

แต่เนื่องจาก พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มิได้มีบัญญัติไว้ว่า การกระทำอย่างใดบ้างที่เป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้า ดังนั้น การพิจารณา ในส่วนที่เกี่ยวกับการละเมิดเครื่องหมายการค้า จึงจำเป็นต้องนำหลักเรื่องละเมิดทั่ว ๆ ไปในประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 มาปรับใช้ และการใช้สิทธิเกินส่วนตามมาตรา 421 เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้มีปัญหาในการตีความว่า การกระทำใดเป็นการละเมิดการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ซึ่งเจ้าของเครื่องหมายการค้า ที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้นที่จะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าตามประเภทและชนิดของสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ส่วนเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปที่ไม่ได้จดทะเบียนนั้น จะมีสิทธิฟ้องผู้กระทำความผิดได้เฉพาะ กรณีล่วงขายเท่านั้น ดังนั้น ตามกฎหมายไทยจึงต้องพิจารณาถึงผู้มีอำนาจฟ้องคดีด้วยจะเห็นได้ว่า ต้องเป็นผู้มีอำนาจในการฟ้องคดีเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเสียก่อน จึงจะมีสิทธิในการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป การที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป อาจใช้สิทธิตามมาตรา 61 (2) ในการฟ้องเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของตนนั้น เป็นการเยียวยาความเสียหายของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปได้อย่างหนึ่ง ซึ่งกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทยได้บัญญัติไว้ แต่การเยียวยาดังกล่าวนี้ มิใช่การเยียวยาความเสียหายที่แท้จริง เนื่องจากเป็นการให้หยุดกระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเท่านั้น แต่มิได้มีมาตรการในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นมานานแล้วและจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตต่อเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปแต่อย่างใด แม้ว่าศาลไทยสามารถพิจารณาเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากการละเมิดเครื่องหมายการค้า ที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปได้ โดยนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับ แต่ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ได้บัญญัติเรื่องการละเมิดและการเยียวยาความเสียหายที่แท้จริงไว้โดยตรง จึงเกิดปัญหาในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายโดยทั่วไป เกิดความไม่เป็นธรรมแก่

เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น และทำให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าของไทยไม่ได้รับระดับมาตรฐานสากล จนอาจเกิดปัญหาทางการค้าและการลงทุนเกิดขึ้นได้

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มาตรา 26 กำหนดให้นำบทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม กรณีที่พระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดเรื่องใด บัญญัติไว้ แต่มีปัญหาว่า กรณีใดจะนำ บทบัญญัติใดมาใช้บังคับ ซึ่งเป็นปัญหาถึงประเด็นถึงหน้าที่ในการนำสืบพิสูจน์ความมีชื่อเสียงควรมีเพียงใด มี ข้อห้ามในการรับฟังพยานหลักฐานหรือไม่ และกรณีดังกล่าวต้องใช้ บทบัญญัติแห่งวิธีสบัญญัติใดมาปรับใช้ เนื่องจากคดีละเมิดในเครื่องหมายการค้าเป็นได้ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา โดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งใช้บังคับแก่คดีแพ่งและคดีอาญานั้น มี ผลใช้บังคับแตกต่างกันในบางเรื่อง และในกรณีดังกล่าวมิได้มีกฎหมายลูกบัญญัติรายละเอียดในการบังคับใช้ กฎหมายดังกล่าวอย่างชัดเจน จากที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัย จึงสามารถแยกประเด็นปัญหาได้ดังนี้

(1) ปัญหาการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สิน ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มาตรา 26 กำหนดให้นำ บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่งหรือ ประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธี พิจารณาความอาญาในศาลแขวง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมีปัญหาว่า กรณีใดจะนำบทบัญญัติใดมาใช้บังคับ ซึ่งเป็นปัญหาถึงประเด็นถึงหน้าที่ ในการนำสืบพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้าว่า ผู้ใดจะมีภาระในการพิสูจน์และพยานหลักฐานที่ จะนำสืบพิสูจน์ ความมีชื่อเสียงควรมีเพียงใด

(2) ปัญหาความรับผิดชอบจากการละเมิดการใช้เครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมาย การค้า พ.ศ. 2534 มิได้บัญญัติไว้ โดยตรงว่า การกระทำใดบ้างที่เป็นการละเมิดการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้อง การละเมิดเครื่องหมายการค้า ซึ่งส่งก่อให้เกิดปัญหาการตีความว่า การกระทำใดเป็นการละเมิดการใช้ เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

(3) ปัญหาการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ผู้มี อำนาจฟ้องคดีต้องเป็นผู้มีอำนาจในการฟ้องคดีเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิด เครื่องหมายการค้าที่มี ชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเสียก่อน จึงจะมีสิทธิในการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มี ชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

(4) ปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหาย ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มิได้ บัญญัติถึง เรื่องการละเมิดและการเยียวยาความเสียหายที่แท้จริงไว้โดยตรง จึงเกิดปัญหาในการเยียวยาความ เสียหายที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้า ที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย โดยทั่วไปก่อให้เกิด ความไม่เป็นธรรมแก่ เจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้น และทำให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าของไทยไม่ได้รับ ระดับมาตรฐานสากล

(5) ปัญหาการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดละเมิดเครื่องหมายการค้า มีการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน และเป็น การปฏิบัติโดยยึดกรอบของกฎหมายเป็นสำคัญ เพื่อกันความผิดพลาดที่จะถูกฟ้องร้องในการ

ดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจนำผลเสียหายมาสู่หน่วยงานได้ ในการดำเนินงานต้องอาศัยบุคลากรตำรวจที่มีความรู้ความสามารถ มีผู้นำที่เข้มแข็ง มีการทำงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน แต่ในขณะเดียวกันอาจมีข้าราชการตำรวจอีกบางส่วนยังขาดความรู้ความสามารถขาด การฝึกอบรมพัฒนาความรู้ขาดภาวะผู้นำขาดคุณธรรมจริยธรรม

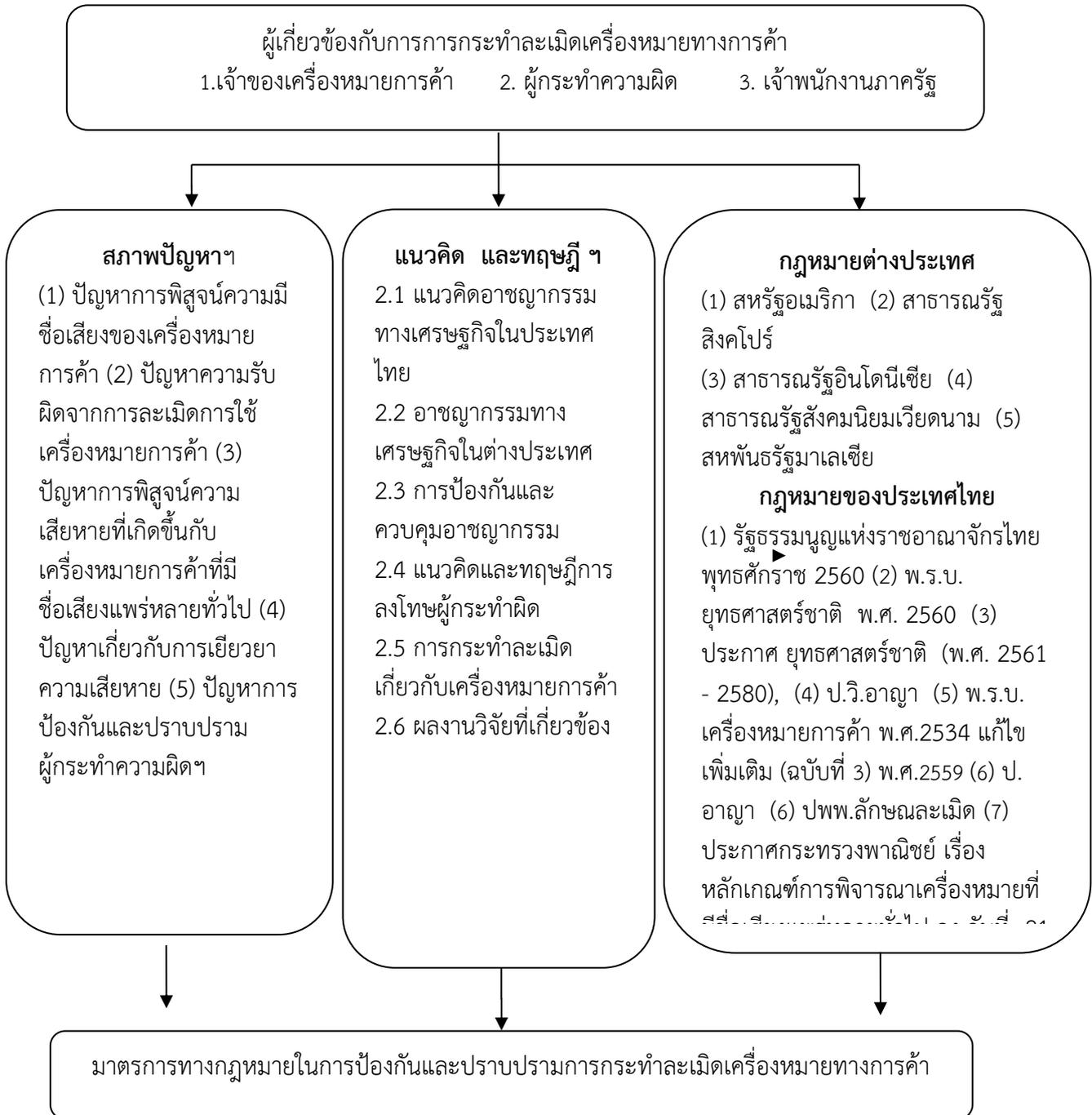
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำละเมิดเครื่องหมายทางการค้า
2. เพื่อศึกษา ทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำละเมิดเครื่องหมายทางการค้า ทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเครื่องหมายทางการค้า

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำละเมิดเครื่องหมายทางการค้า ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 และประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด กฎ ประกาศ คำสั่ง คำพิพากษาศาลฎีกา ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดเครื่องหมายทางการค้าทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์ บทความในวารสาร ตำราต่างๆทั้งของต่างประเทศ และ ของไทย และการหาข้อมูลภาคสนามโดยการออกแบบ สัมภาษณ์บุคคลากรผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัย

(1) ปัญหาการพิสูจน์ความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้า

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 8 “เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ห้ามมิให้รับจดทะเบียน...(10) เครื่องหมายที่เหมือนกับเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือคล้ายกับเครื่องหมายดังกล่าวจนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าไม่ว่าจะได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ก็ตาม” แต่ก็ได้ให้คำจำกัดความหรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเครื่องหมายการค้าดังกล่าวไว้แต่อย่างใด ดังนั้น การพิจารณาถึงความมีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปของเครื่องหมายการค้าสำหรับประเทศไทย จึงเป็นดุลพินิจของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าและศาล ซึ่งเมื่อไม่มี หลักเกณฑ์ที่แน่ชัดก็อาจเกิดปัญหาตามมา เพราะการใช้ดุลพินิจนั้นอาจมีความแตกต่างกันได้ จึงควรกำหนดบทบัญญัติให้ชัดเจนใน พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 8 (10) ว่าการพิจารณาถึงความมีชื่อเสียง แพร่หลายของเครื่องหมายการค้านั้นมีหลักเกณฑ์ในการพิสูจน์ เช่นใด เพื่อป้องกันปัญหาในการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการตีความเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย ทั่วไปหรือปัญหาการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบหรือโดยทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่

(2) ปัญหาความรับผิดจากการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

การกระทำใดบ้างที่เป็นการละเมิดการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับการละเมิดเครื่องหมายการค้า ซึ่งส่งก่อให้เกิดปัญหาการตีความว่า การกระทำใดเป็นการละเมิดการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ซึ่งตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 47 เป็นการใช้เครื่องหมายการค้าโดยสุจริต โดยการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปนั้น จะไม่คุ้มครองย้อนไปถึงวันที่เริ่มจดทะเบียนหรือมีการใช้เครื่องหมายดังกล่าว กล่าวคือ การให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ตามมาตรา 8 (10) นั้น เป็นการห้ามบุคคลอื่นใดนำเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปมายื่นคำขอจดทะเบียนโดยเจตนาออกเลียนเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียง แพร่หลายทั่วไปเพื่อประโยชน์ทางการค้าของตนเองโดยมิชอบ

มาตรา 44 กำหนดว่า เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรานี้ ผู้ที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าและเป็นการรับรองสิทธิของผู้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือเป็นสิทธิเด็ดขาดของผู้จดทะเบียน บุคคลอื่นจะนำเครื่องหมายการค้าที่เจ้าของไปจดทะเบียนแล้ว ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ได้หากบุคคลอื่นนำไปใช้ย่อมเป็นการล่วงละเมิดต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วนั้น

(3) ปัญหาการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

ผู้มีอำนาจฟ้องคดีต้องเป็นผู้มีอำนาจในการฟ้องคดีเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิด เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเสียก่อน จึงจะมีสิทธิในการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 46 วรรคแรก ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลใดจะฟ้องคดีเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียน หรือ เรียกร้องค่าสินไหมทดแทน เพื่อการละเมิดสิทธิดังกล่าวไม่ได้” กล่าวคือ บุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียน เครื่องหมายการค้าไม่มีสิทธิที่จะฟ้องคดีป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าและไม่มีสิทธิ ที่จะฟ้องเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดสิทธินั้นด้วย ซึ่งตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 46 วรรคแรก มิได้ บัญญัติเรื่อง การละเมิดและการเยียวยาความเสียหายที่แท้จริงไว้โดยตรงจึงต้องนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 438 มาใช้บังคับ ซึ่งมาตราดังกล่าวกำหนดว่า ศาลจะมีอำนาจกำหนดค่า สินไหมทดแทนว่าจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

(4) ปัญหาเกี่ยวกับการกระทำละเมิดและการเยียวยาความเสียหาย

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มิได้บัญญัติถึง เรื่องการละเมิดและการเยียวยาความเสียหายที่แท้จริงไว้โดยตรง จึงเกิดปัญหาในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายโดยทั่วไปก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ เจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559 ไม่ได้กำหนดไว้ จึงเป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ในทางปฏิบัติศาลยังนำหลักกฎหมายว่าด้วยละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น มาปรับใช้ จึงเห็นว่ายังไม่เพียงพอต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

(5) ปัญหาการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

การกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า เป็นอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ คือ กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจของกรมตำรวจ และกองคดีเศรษฐกิจและทรัพยากรของสำนักงานอัยการสูงสุด การปฏิบัติการด้านการสืบสวนของกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจได้ดำเนินการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมชอบธรรม อำนาจความยุติธรรมให้กับประชาชน แต่ปัญหาของกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ขาดแหล่งข้อมูลที่มีการจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าและอ้างอิง ในการดำเนินงานขององค์กรตำรวจและอัยการแล้ว องค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมปัจจุบัน คือ ศาล แต่ศาลยังไม่มีโครงสร้างหน่วยงานโดยตรงมารองรับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ นอกจากศาลทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งก็มีภาระหน้าที่เฉพาะความผิดเท่านั้น

อภิปรายผล

(1) การพิสูจน์ความมีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปของเครื่องหมายการค้า

บทบัญญัติของกฎหมายเครื่องหมายการค้าควรบัญญัติให้ชัดเจนใน พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 8 (10) ว่าการพิจารณาถึงความมีชื่อเสียงแพร่หลายของเครื่องหมายการค้า นั้นมีหลักเกณฑ์ในการพิสูจน์ เช่นใด เพื่อป้องกันปัญหาในการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการตีความเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย ทั่วไปหรือปัญหาการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบหรือโดยทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งการพิจารณาว่าเครื่องหมายใดจะเป็น เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปหรือไม่ นั้น จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 2 ประการ ดังนี้ 1) สินค้าหรือบริการที่ใช้เครื่องหมายนั้นจะต้องมีการจำหน่ายหรือมีการใช้หรือมีการ โฆษณา หรือได้มีการใช้เครื่องหมายโดยวิธีใด ๆ 2) เครื่องหมายนั้นจะต้องมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้บริโภค การพิจารณาว่าเครื่องหมายใดเป็นเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย ทั่วไป จึงต้องอาศัยหลักเกณฑ์ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป แทนการอาศัยการตีความตามกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเมื่อพิจารณา หลักเกณฑ์ดังกล่าว ประกอบกับระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการแจ้งเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป พ.ศ. 2548 จึงสามารถกำหนดแนวทางการพิจารณาลักษณะของเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปตามกฎหมายไทยได้

(2) ความรับผิดชอบจากการละเมิดในการใช้เครื่องหมายการค้า

การให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 8 (10) นั้น เป็นการห้ามบุคคลอื่นได้นำเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปมายื่นคำขอจดทะเบียนโดยเจตนาลอกเลียนเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเพื่อประโยชน์ทางการค้าของตนเองโดยมิชอบ อันนำไปสู่การสร้างความสะดวก หลงผิดให้แก่สาธารณชนในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าซึ่งไม่อาจแปลความรวม ไปถึงเจ้าของเครื่องหมายการค้าเดิมที่ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวกับสินค้าของตนโดยสุจริต ควบคู่มากับเครื่องหมายการค้าที่ต่อมาภายหลังกลับกลายเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป เพราะมิฉะนั้นแล้ว เท่ากับว่าเป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าเดิมที่ใช้โดยสุจริตให้ไม่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ย่อมเป็นการไม่ชอบธรรม กับเจ้าของเครื่องหมายการค้าเดิม เมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา 44 ซึ่งกำหนดว่า เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรานี้ ผู้ที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าและเป็นการรับรองสิทธิของผู้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า อันมีผลให้ผู้จดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าที่ให้จดทะเบียน หรือเป็นสิทธิเด็ดขาดของผู้จดทะเบียน บุคคลอื่นจะนำเครื่องหมายการค้าที่เจ้าของไปจดทะเบียนแล้ว ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ได้หากบุคคลอื่นนำไปใช้ ย่อมเป็นการล่วงละเมิดต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วนั้น

การพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ไม่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณีการล่วงละเมิดในเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนได้ เนื่องจากมาตรา 44 เป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น ดังนั้น เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนจึงฟ้องคดีเพื่อ

ป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าหรือเรียกเครื่องหมายใหม่ทดแทนเพื่อการละเมิดสิทธิดังกล่าว ไม่ได้ ตามมาตรา 46 วรรคแรก เว้นแต่กรณีเป็นการลงขายตามมาตรา 46 วรรคสองโดยการลงขาย หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งเอาสินค้าของตนไปลงขายว่าเป็นสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้น จึงเห็นได้ว่า เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปที่จะได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 44 วรรคแรก คือ เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้นที่จะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าตามประเภทและชนิดของสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ส่วนเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปที่ไม่ได้จดทะเบียนนั้นจะมีสิทธิฟ้อง ผู้กระทำละเมิดได้เฉพาะกรณีลงขายเท่านั้น ดังนั้น ตามกฎหมายไทยจึงต้องพิจารณาถึงผู้มีอำนาจฟ้องคดีด้วย จะเห็นได้ว่าต้องเป็นผู้มีอำนาจในการฟ้องคดี เรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิด เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเสียก่อน จึงจะมีสิทธิในการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

(3) การพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 46 วรรคแรก “บุคคลใดจะฟ้องคดีเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียน หรือ เรียกเครื่องหมายใหม่ทดแทน เพื่อการละเมิดสิทธิดังกล่าวไม่ได้” หมายความว่า บุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียน เครื่องหมายการค้าไม่มีสิทธิที่จะฟ้องคดีป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าและไม่มีสิทธิ ที่จะฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดสิทธินั้นด้วย หรือ เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้จะมีสิทธิฟ้องเพื่อป้องกันหรือฟ้องเพื่อห้ามไม่ให้ผู้อื่นนำเครื่องหมายการค้า นั้นไปใช้ และยังมีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ที่ได้นำเครื่องหมายการค้าไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนั้น บุคคลที่จะถือว่าเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าและมีสิทธิเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว คือ บุคคลที่ได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าไว้แล้วเท่านั้น ส่วนบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้ ไม่ถือว่าเป็นเจ้าของ และไม่อาจฟ้องเพื่อรักษาสิทธิหรือห้ามผู้อื่นใช้ หรือเรียกค่าเสียหาย ในกรณีที่เครื่องหมายการค้าที่ยังไม่จดทะเบียนของตนถูกกระทำละเมิดได้ อย่างไรก็ตาม ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า แม้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนจะไม่มีสิทธิดังกล่าว ข้างต้น แต่ก็อาจมีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาลได้หากเป็นกรณีการลงขาย ตามมาตรา 46 วรรคสอง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการบัญญัติถึงสิทธิและการได้รับความคุ้มครองการไว้เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปแตกต่างกันระหว่าง เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้และมีได้จดทะเบียน

กรณีพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 8 (10) ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปทั้งที่จดทะเบียนแล้วและมีได้จดทะเบียนกล่าว คือ หากเครื่องหมายที่จดทะเบียนหรือได้ยื่นขอจดทะเบียนเหมือนกับเครื่องหมาย การค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ไม่ว่าจะใช้สำหรับสินค้าจำพวกชนิดใด นายทะเบียนจะต้อง ปฏิเสธการจดทะเบียนหรือเพิกถอนเครื่องหมายนั้น แต่หากเครื่องหมายที่จดทะเบียนหรือยื่นขอจดทะเบียนคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป เครื่องหมายดังกล่าวจะต้องคล้าย จนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า ตามแนวทางการตีความของศาลเกี่ยวกับ มาตรา 13 ของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ดังนั้น ขอบเขตของการได้รับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปจึง มีอยู่เฉพาะสินค้าที่เหมือนหรือคล้ายเท่านั้น ทั้งนี้ หากเครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกับ เครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปได้ไว้เครื่องหมายนั้นมาแล้วโดยสุจริตหรือมีพฤติการณ์ พิเศษ นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนเครื่องหมายนั้นโดยมีเงื่อนไขและข้อจำกัดเกี่ยวกับการไว้ก็ได้ ตามที่เห็นสมควร ดังที่บัญญัติ ในมาตรา 27 ก็ได้

(4) การละเมิดและการเยียวยาความเสียหาย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559 มาตรา 44 ใต้ให้สิทธิ

เจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าจดทะเบียนสำหรับสินค้าที่ตนได้จดทะเบียนไว้แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะละเมิดภายใต้กฎหมายเครื่องหมายการค้าไทย กลับพบว่าไม่มีข้อกฎหมายมาตราใดให้บทนิยามของคำว่าละเมิดเครื่องหมายการค้าไว้อย่างไรก็ดี ด้วยวัตถุประสงค์ของกฎหมายเครื่องหมายการค้า ประกอบกับแนวคำพิพากษาฎีกาจึงพอเข้าใจถึงลักษณะของการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้ว่าเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าจดทะเบียนของผู้อื่นโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559 ไม่ได้กำหนดไว้จึงเป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป อย่างไรก็ตาม การนำเครื่องหมายการค้าไปติดกับสินค้า หีบห่อ หรือบรรจุภัณฑ์นั้น นับเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าที่ชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจน รวมถึงการนำบ้านภาพเครื่องหมายทางการค้าไปวาง ที่บริเวณแผงขายสินค้าหรือกองสินค้าก็น่าจะถือเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าได้

(5) การป้องกันและปราบผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

ในการสอบสวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ให้ข้าราชการตำรวจที่สอบสวนทำบันทึกไว้ในลักษณะเป็น บันทึกช่วยความจำของตนเองและให้การสืบสวนเรื่องนั้น ๆ มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นให้ผลสำเร็จสมบูรณ์ ข้าราชการผู้นั้นควรรายงานให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปจนถึงผู้บังคับบัญชาระดับสารวัตรทราบ การแจ้งการรายงานงานควรแจ้งรายงานด้วยวาจาหรือบันทึกรายงานเพื่อให้ทราบข้อมูลรายละเอียดตามสมควรก่อนได้ เป็นหน้าที่ของสารวัตรแผนกนั้นของผู้บังคับการ ผู้บังคับการในสายบังคับบัญชา ที่จะพิจารณาสั่งการวางแผน มอบหมายหรือเข้าร่วมทำการสอบสวนและหรือรายงานขอคำแนะนำสั่งการจากผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นด้วย การสืบสวนที่ริเริ่มโดยการสั่งการมอบหมายของผู้บังคับบัญชาให้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของ สารวัตรแผนกผู้รับสั่ง สั่งการ วางแผน มอบหมายให้รองสารวัตรไปทำการสืบสวน หรือดำเนินการในส่วนต่าง ๆ ของแต่ละลักษณะงาน หรือการสืบสวนด้วยตนเองแล้วแต่กรณี

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 46 วรรคสาม

กรณีความเสียหายจากการลวงขายต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า 1) การใช้สิทธิฟ้องฐานลวงขาย เจ้าของเครื่องหมายการค้า มีภาระหน้าที่จะต้องนำสืบพิสูจน์ข้อเท็จจริงถึงสิทธิในเครื่องหมายการค้า ชื่อเสียง ความนิยมทางการค้า กล่าวคือ เครื่องหมายจะต้องมีชื่อเสียงในระดับหนึ่ง แต่ไม่ต้องถึงขนาดมีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปตาม มาตรา 8 (10) 2) เจ้าของเครื่องหมาย ต้องตั้งประเด็นในการฟ้องให้ศาลเห็นว่า มีการกระทำที่เป็น การลวงขายสินค้าของตนว่าเป็นสินค้าของผู้อื่น ซึ่งไม่ใช่แค่ลวงในวัตถุ แต่เป็นการลวงในความเป็นเจ้าของ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ดังนั้น การให้ความคุ้มครอง จึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะสินค้า ชนิดเดียวกันหรือประเภทเดียวกันเท่านั้น แต่รวมถึงสินค้าประเภทอื่นด้วย 3) สาธารณชนสับสนหลงผิดว่าสินค้าของจำเลยเป็นสินค้าของโจทก์อันเนื่องมาจากการกระทำอันเป็นการลวงขาย ดังนั้น หากจำเลยระบุอย่างชัดเจนว่าสินค้าเป็นของจำเลยก็ไม่อาจถือว่าจำเลยลวงขาย 4) เจ้าของเครื่องหมายจะต้องนำสืบว่าได้มีการจำหน่ายหรือมีการใช้ หรือมีการโฆษณา หรือได้มีการใช้เครื่องหมายโดยวิธีใด ๆ ในประเทศไทย

กรณีความเสียหายจากการโฆษณาอันเป็นเท็จต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า 1) องค์กธุรกิจได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือหลอกลวงเกี่ยวกับสินค้าของตน หรือของบุคคลอื่น 2) มีการหลอกลวงที่แท้จริงหรืออย่างน้อยมีแนวโน้มที่จะหลอกลวง ส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 3) การหลอกลวงนั้นเป็นสาระสำคัญที่อาจ

มีผลกระทบต่อการค้าตัดสินใจในการซื้อสินค้า 4) สินค้าที่โฆษณาเป็นสินค้าที่อยู่ภายใต้การค้าในประเทศไทย 5) มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหายต่ออีกบริษัทหนึ่งในยอดขาย ที่ลดลงหรือสูญเสียค่านิยม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 8 (10) ให้มีความคุ้มครอง เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายโดยทั่วไปเหมือนกันทุกเครื่องหมายการค้าโดยไม่ต้อง พิจารณาว่าเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายเหล่านั้นจะได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ โดยกำหนดให้การกระทำอันเป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป คือ (1) การ กระทำอันเป็นการลงขาย หรือ (2) การโฆษณาอันเป็นเท็จ และได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมาย โดยนำ มาตรา 438 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบัญญัติในพระราชบัญญัติเครื่องหมาย การค้า พ.ศ. 2534 ในประเด็นก่อน ทั้งนี้ ควรกำหนดให้ผู้กระทำละเมิดขอคุ้มครองชั่วคราวได้ด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่จำเลยในกรณีที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้ากลับแก้ง หรือฟ้องคดีโดยมิชอบ

เอกสารอ้างอิง

- ก้องเกียรติ อภัยวงศ์. (2546). *องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ : ผลกระทบที่เกิดจากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ในประเทศไทย*. วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.
- เข้มชัย ชุตินวงศ์. (2531). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อุปสรรคและข้อเสนอเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย*. ในเอกสารสรุปการวิจัยและข้อมูลนโยบายสาธารณะ. ชุดที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการวิชาการคณะนิติศาสตร์. (2530). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อุปสรรคและข้อเสนอเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- คณิน บุญสุวรรณ. (2529). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การสัมมนาทางวิชาการเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ*. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..
- เฉลิมวุฒิ สาระกิจ. (2558). *วัตถุประสงค์ในการลงโทษอาญา อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543*